

TE-palveluiden siirto paikallistasolle vuoden 2025 alusta

KH 18.09.2023 § 195

230/00.01.02.02/2023

Valmistelija Työllisyyspäällikkö Erja Ikkala, erja.ikkala(at)keuruu.fi p. 040 544139

Päätös Hyväksyttiin.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Pajari Noora

Päätösehdotus Kaupunginhallitus hyväksyy Mänttä-Vilppulan ja ehdollisena Juupajoen liittymisen Keski-Suomen eteläisen työllisyysalueen valmisteluun, edellyttäen, että alueen laajentaminen hyväksytään kaikissa valmisteluun osallistuvissa eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueen kunnissa. Valmisteluhankkeen omarahoitusosuus jaetaan uudelleen huomioiden uusien kuntien mukaantulo.

Selostus

Keuruu on mukana Eteläisen Keski-Suomen työllisyysaluevalmistelussa, jossa Jämsä on ilmaissut kiinnostuksensa vastuukunnaksi. Jämsän kaupunki valmistelee yhdessä muiden Keski-Suomen kuntien kanssa työllisyysalueuudistusta. Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueeseen kuuluisi Jämsä, Keuruu, Multia, Petäjävesi, Luhanka, Joutsa, Muurame ja Toivakka.

Keski-Suomen liitto on myöntänyt Keski-Suomen alueiden valmisteluun hankerahoituksen ajalle 1.6.2023-31.12.2023. Hanke on Jyväskylän kaupungin hanke, jossa Jämsä ja Äänekoski ovat osatoittajina. Hankkeen 20% omarahoitusosuus jaetaan Keski-Suomen kuntien kesken. Eteläisen Keski-Suomen työllisyysaluevalmistelussa ja järjestämissuunnitelman laadinnassa on ollut mukana myös Mikko Kesä Oy.

Mänttä-Vilppulan kaupunki ja Juupajoen kunta ovat olleet yhteydessä Jämsän kaupunkiin ja ilmaisseet kiinnostuksensa osallistua Eteläisen Keski-Suomen aluevalmisteluun. Mänttä-Vilppulan kaupunginhallitus on 4.9.2023 kaupunginhallituksen kokouksessaan tehnyt päätöksen irrottautua Pirkanmaan työllisyysaluevalmistelusta ja liittyä eteläisen Keski-Suomen työllisyysaluevalmisteluun. Samalla se on sitoutunut valmisteluun ja sen hankerahoituksen osuuteen aiemmin hankkeen käynnistämisvaiheessa sovitulla perusteilla. Juupajoella asian käsittely on vielä keskeneräinen.

Työllisyysaluevalmistelussa kuntien on määrä muodostaa alueita, joiden työvoimapohja on yhteensä yli 20 000 henkilöä. Keski-Suomen eteläisen työllisyysalueen työvoimamäärä on 22150 henkilöä ja työvoimaennuste (2035) 18 285. Mänttä-Vilppulan tullessa mukaan valmisteluun alueen työvoimamäärä nousee 25 887:ään ja työvoimaennuste 21 086:een. Mikäli myös Juupajoki tulisi mukaan nousee työvoimamäärä 26 635:ään ja työvoimaennuste 21 678. (Lähde Mikko Kesä Oy:n työllisyysaluesimulaattori, joka pohjaa tilastokeskuksen tietoihin).

Mänttä-Vilppulan kaupunki on selvittänyt Työ- ja elinkeinoministeriöstä, ettei Mänttä-Vilppulan kuulumiseen eteläisen Keski-Suomen työllisyysaluevalmisteluun ole estettä. Keuruu, Mänttä-Vilppula ja Jämsä muodostavat erittäin tiiviin luonnollisen työssäkäyntialueen.

Valmistelua tehdään Keski-Suomen liiton rahoittamalla hankkeella. Rahoittajan puolesta estettä alueen laajentamiseen ei ole, mikäli kaikki eteläisen työllisyysalueen kunnat hyväksyvät alueen laajenemisen. Tässä vaiheessa Mänttä-Vilppulan ja Juupajoen mukaan ottaminen valmisteluun sopimusten ja järjestämissuunnitelman valmistelun osalta on mahdollista. Juupajoen liittyminen Keski-Suomen eteläiseen työllisyysalueeseen on ehdollinen kunnan omalle päätökselle valmisteluun sitoutumisesta. Valmistelussa tulee huomioida hyvinvointialueiden ja ELY-keskusten rajat.

KH 15.05.2023 § 100

Valmistelija	Työllisyyspäällikkö Erja Ikkala, erja.ikkala(at)keuruu.fi p. 040 544139 Kaupunkikehityspäällikkö Timo Määttä, timo.maatta(at)keuruu.fi p. 0400 763 995
Päätös	Hyväksyttiin. Luottamushenkilöedustajiksi TE-palvelut 2024 uudistuksen valmisteluun nimettiin Leena Laurila ja Emilia Koikkalainen.
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Pajari Noora
Päätösehdotus	Keuruun kaupunginhallitus päättää TE-palvelut 2024-uudistuksen valmistelun pohjaksi seuraavat periaatteet: Keuruun kaupunki 1) järjestää asiakkaiden TE-palvelut Keski-Suomen eteläisessä työllisyysalueessa 2) voi sopia Jyväskylän kaupungin ja Keski-Suomen muiden kuntien muodostaman työllisyysalueen kanssa erityisten henkilöasiakkaiden palvelujen järjestämisestä koko maakunnan laajuisesti 3) voi sopia Jyväskylän kaupungin ja Keski-Suomen muiden kuntien muodostaman työllisyysalueen kanssa työnantaja- ja yritysasiakkaiden palvelujen järjestämisestä koko maakunnan laajuisesti 4) voi sopia Jyväskylän kaupungin ja Keski-Suomen muiden kuntien muodostaman työllisyysalueen kanssa palveluhankintoihin liittyvien asiantuntijapalveluiden järjestämisestä koko maakunnan laajuisesti Kaupunginhallitus nimeää TE-palvelut 2024 uudistuksen valmisteluun vastuuvalmistelijaksi työllisyyspäällikkö Erja Ikkalan (työryhmän sihteeri) sekä nimeää työryhmään puheenjohtajaksi kaupunginjohtajan ja jäseniksi elinvoimajohtaja, kaupunkikehityspäällikön, hyvinvointikoordinaattorin sekä nimeää kaksi luottamushenkilöedustajaa. Kutsuu työryhmään Keulink Oy:n toimitusjohtaja Mikko Yrjösen sekä TE-palveluiden kuntakokeiluasiantuntija Satu Soutulahden.

Uudistuksen taustaa

Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman mukaisesti kuntien roolia työllisyyspalveluiden järjestäjänä vahvistetaan. Ensimmäiseksi käynnistettiin työllisyyden kuntakokeilut, joissa kokeilukunnat vastaavat osin alueensa työ- ja elinkeinopalveluiden (TE-palvelut) tarjoamisesta. Työllisyyskokeiluissa tavoitellaan vahvempaa vaikuttavuutta työllisyyden edistämässä sovittamalla yhteen valtion ja kuntien resursseja, osaamista ja palveluja. Työllisyyden kuntakokeilut alkoivat 1.3.2021 ja jatkuvat määräaikaikaisina kokeiluina 31.12.2024 saakka. Työllisyyden kuntakokeiluihin (25) osallistuvilla kunnilla (118) on jo nyt varsin hyvät lähtökohdat tarjota asiakkailleen kohdennettuja ja paikallisten työmarkkinoiden tarpeisiin vastaavia palveluja. Kokeiluihin ohjattiin kokeilualueilla ne työttömät ja työvoimapalveluissa olevat työnhakijat, jotka eivät ole oikeutettuja ansiopäivärahaan. Lisäksi kohderyhmään kuuluvat kaikki alle 30-vuotiaat työnhakijat sekä kaikki maahanmuuttajat ja vieraskieliset, jotka ovat joko työttömänä tai työvoimapalveluissa kokeilualueiden TE-toimistoissa. Keuruu on mukana Jämsä-Keuruu-Saarijärvi työllisyyskokeilussa.

Pääministeri Sanna Marinin hallitus linjasi kevään 2021 puoliväliriihessä TE-palveluiden siirrosta paikallistasolle. Linjaus liittyy hallitusohjelman työllisyystavoitteeseen ja kuntien vastuun vahvistamiseen työllisyyspalveluissa. Hallituksen lakiesitys annettiin eduskunnalle 6.10.2022. Esityksen mukaan palveluiden järjestämisvastuu siirtyisi kunnille vuoden 2025 alusta alkaen. Tasavallan presidentti vahvisti 23.3.2023 lakipaketin julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämisestä. Palveluiden järjestämisvastuu siirtyy valtiolta kunnille 1.1.2025.

Uudistuksen tavoitteet

TE-palvelujen siirto kunnille tuo palvelut lähemmäksi henkilö- ja yritysasiakkaita. Kun työllisyyspalvelut, kunnan koulutuspalvelut sekä elinkeinopalvelut ovat saman järjestäjän vastuulla, tukevat palvelut nopeamman työllistymisen tavoitetta. Oma kunta tuntee asukkaansa ja paikallisen elinkeinoelämän parhaiten, joten sekä työn hakija- että yritysasiakkaat saavat yksilöllisesti räätälöityjä ja paikallisiin tarpeisiin sopivia palveluita. Tavoitteena on, että työllistyminen tehostuu, kun työllisyyspalvelut, kunnan koulutuspalvelut sekä elinkeinopalvelut ovat saman järjestäjän vastuulla. Tulevaisuuden työllisyyspalvelut ovat myös keskeinen osa kuntien elinvoimaidentiteettiä, jolloin vaikuttavuus ja kustannustehokkuus tulee myös tarkasteltavaksi uudella tavalla elinvoimakokonaisuuden näkökulmasta. Hyvällä palvelustrategialla voidaan uudistaa palveluiden kustannustehokkuutta ja vaikuttavuutta.

Tällä hetkellä Keski-Suomen työ- ja elinkeinotoimisto (TE-toimisto) tuottaa TE-palveluita valtion viranomaisena Keski-Suomen maakunnassa. Keski-Suomessa TE-toimistolla on kolme toimipaikkaa (Jyväskylä, Jämsä ja Äänekoski).

Hallituksen esityksen mukaan palvelut siirretään kunnalle tai useammasta kunnasta muodostuvalle yhteistoiminta-alueelle, jonka työvoimapohjan on oltava vähintään 20 000 henkilöä. Keski-Suomen kuntien työvoiman määrä on yhteensä 123 300 henkilöä. Keuruun

työvoimapohja on 3759 henkilöä (vuosi 2020) ja työvoimaennuste vuodelle 2035 on 2866 henkilöä. Keuruun tulee olla mukana työllisyysalueessa yhdessä muiden kuntien kanssa, jotta työvoimapohja täyttyy.

Yhteistoiminta-alueiden muodostamisessa on lisäksi otettava huomioon maantieteellinen yhteys, työssäkäynnin toimivuus, kielellisten oikeuksien toteutuminen ja riittävät resurssit.

Viranomaiselle kuuluvaa toimivaltaa käyttää kuntalain mukaan järjestämisvastuussa oleva taho eli yhteistoiminnassa järjestetyissä palveluissa vastuukunta tai kuntayhtymä. Esityksen mukaan tästä voidaan sopia myös toisin eli toimivaltaa voidaan yksittäisissä tehtävissä antaa yhteistoimintasopimuksen jäsenkunnalle kuntalain säännöksistä poiketen. Työllisyysalue voi sopia viranomaiselle kuuluvan toimivallan siirtämisestä toiselle työllisyysalueelle.

Keski-Suomen työllisyysalue selvitys

Keski-Suomen kunnat tilasi helmikuussa 2023 Mikko Kesä Oy:ltä selvitystyön, joka käsitteli Keski-Suomen kuntien osalta TE2024-uudistuksen järjestämisaluetarkastelua erityisesti koko maakunnan laajuisen työllisyysalueen näkökulmasta ja erilliselvitys Jyväskylälle toimintaa mahdollisena järjestäjäkuntana. Lain mukaan järjestäjäkunta kantaa vastuun työllisyysalueen palvelujen rahoituksen keräämisestä osallistujakunnilta, palvelujen tuottamisesta koko alueen osalta ja sopimuksellisesta palvelutarjonnasta jokaisen kunnan kanssa erikseen.

Työllisyysalueiden laadinnan pohjaksi on arvioitu eri työllisyysaluemallien vaikutuksia toiminnallisista, taloudellisista ja hallinnollisista lähtökohdista. Asiakasrakenne, ikä, koulutustausta ja palvelutarpeet eroavat merkittävästi Keski-Suomen eri alueilla.

Jyväskylän kaupunki on linjannut elinkeino- ja työllisyysjaoston kokouksessa 2.5.2023, että Jyväskylä järjestää henkilöasiakkaiden TE-palvelut omille henkilöasiakkailleen. Lisäksi Jyväskylä on päätöksessään todennut, että se voi tuottaa sopimusperusteisesti Keski-Suomen muiden kuntien muodostamalle/muodostamille työllisyysalueelle/-alueille erityisiä henkilöasiakkaiden palveluja, kuten esimerkiksi vieraskielisten palvelut TE-palvelujen osalta, tuottaa tai hankkia työnantaja- ja yritysasiakkaiden palveluja sekä tuottaa tai hankkia palveluhankintoihin liittyviä asiantuntijapalveluita yhdessä muiden kuntien muodostaman työllisyysalueen kanssa.

Jyväskylän järjestäessä palvelut vain jyvaskyläläisille henkilöasiakkaille mahdollistuu maakuntaan kaksi muuta työllisyysaluetta, joiden työvoimapohjan vaatimus ylittää 20 000 henkilöä/työllisyysalue. Pohjoinen Keski-Suomi on valmistellut työllisyysalueen perustamista 13 alueen kunnan kesken, jossa Äänekoski on ilmaissut kiinnostuksensa vastuukunnaksi.

Keuruu on mukana Eteläisen Keski-Suomen työllisyysaluevalmistelussa, jossa Jämsä on ilmaissut kiinnostuksensa vastuukunnaksi. Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueeseen kuuluisi Keuruun lisäksi Jämsä, Multia, Petäjävesi, Luhanka, Joutsa, Muurame ja Toivakka. Eteläisen työllisyysalueen järjestämissuunnitelmaa valmistellaan yhteistyössä Mikko Kesä Oy:n kanssa. Vastuukunnan rooliin sisältyy laaja taloudellinen vastuu ja yhdenvertaisuusvelvoite palvelutuotannossa koko laajemman työllisyysalueen osalta.

Työllisyysalueet voivat sopimusperusteisesti siirtää järjestämis- ja tuottamisvastuuta tarkoituksenmukaiseksi katsomallaan tavalla. Näitä palveluita voivat olla esimerkiksi hankinnat, vieraskielisten palvelut, osa yrityspalveluista, hallinnolliset tehtävät. Valmistelun edetessä selvitetään ne palvelut, jotka kannattaa toteuttaa yhdessä maakunnan laajuisesti tai vain tiettyihin kuntiin kohdistuen.

Työllisyysalueiden muodostaminen etenee seuraavasti:

*Asiaa käsitellään yhteistyötoimikunnassa

*Suunnitelma työvoimapalvelujen järjestämiseksi valmiina elokuussa

*Kuntien valtuustojen päätökset työllisyysalueisiin osallistumisesta ja suunnitelmasta viimeistään syyskuussa

*31.10.2023 kuntien tulee toimittaa ministeriöön sopimukset yhteistoiminnasta, joiden pohjalta muodostuvat 1.1.2025 toimintansa käynnistävät työllisyysalueet.